

Sjećanje na okrutni fašistički pokolj

Tog je dana 110 djece ostalo bez jednog, dvanaest bez oba roditelja, a 36 je domaćinstava spaljeno, sjeća se Šajinac Janko Kolić

ŠAJINI -

Svake godine 9. siječnja na spomenik žrtvama fašističkog terora u Šajinima i Bokordićima polažu se vijenci. Znak je to sjećanja na nevine žrtve okrutnog fašističkog terora, kada su upravo na taj dan prije 62 godine spaljena oba sela. Na spomenike su vijence prekjučer položili predstavnici mjesnih odbora, Općine Barban i Svetvinčenat, Istarske županije i Grada Pule, općinskog i županijskog Saveza antifašističkih boraca, Udruge civilnih invalida rata te predstavnici Općine Matulji i tamošnjeg MO-a Lipa, koja je također spaljena u Drugom svjetskom ratu.

Talijanski fašisti, koji su nakon kapitulacije Italije prešli pod njemačko zapovjedništvo, te su hladne siječanjske noći zbog potpore mještana partizanima u Šajinima ubili pedeset mještana, mahom muškaraca u dobi od osam do 82 godine. Spalili su i opljačkali kuće i staje te pobili stoku. Nakon okrutnog zločina na zgarištima svojih domova ostale su samo udovice i brojna djeca. Nakon Šajini, fašisti su zločine počinili i u zaseoku Račinići te u Bokordićima, gdje su ubili 24 mještana, a deset odveli u konc-logore.

Uspomenu na taj strašan dan još uvijek nosi Šajinac Janko Kolić, koji je tada imao samo pet godina, a sjećanje na tu noć i dalje je živo.

- Te san noći usta bez oca i brata, tri ujca i dida. Sve je počelo kada smo čuli buku pred vratima. Tac i brat su zašli van, a ja, mati i brat smo po stepenicama silazili s kata. Mati je tada upalila šibicu, a budući da je naša kuća blizu ceste, netko od fašista je vidio svjetlo i zapucao u kuću. Hvala Bogu, nije nas pogodio hitac. Izgleda da im to nije bilo dovoljno, pa su bacili bombu na nas. Za dlaku nas je izbjegla smrt. Kada smo izašli iz kuće imali smo što vidjeti. Tac mrtav, brat izrešetan, stogovi sjena u plamenu, noć poput dana zbog požara na okolnim kućama i stajama. Otišao sam dalje u selo, a tamo sam nailazio na sve strašnije prizore koje je teško izbrisati iz pamćenja. Dida sam naša mrtvoga ispod ruze, teta Kata sakupljala je plačuci raznesenog sina. Kod obitelji Borula zatekao sam Fumu raznesenu bombom, Blaža mrtvog i njihovo petero malodobne djece u plaču i jadu. Najstrašnije je pak bilo u obitelji Pekica, koja je živa zapaljena u kući. Moj prijatelj Đino i Milena Kolić nađeni su u krilu mrtve majke. Tog je dana 110 djece ostalo bez jednog, 12 bez oba roditelja, a 36 je domaćinstava spaljeno, veli Janko Kolić.

U prigodnom su govoru barbanski načelnik Denis Kontošić i tajnik pulskog SAB-a Tomo Ravnić pozvali Šajince da sakupe svjedočanstva na ovaj zločin kako bi se objavila knjiga budući da u povijesnim spisima ovi zločini nisu zabilježeni. Ravnić je također istaknuo da bi ovaj događaj trebalo institucionalizirati u obliku memorijala da bi se taj dan obilježavao i kada svjedoka na zločin više ne bude.

